

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na koncertu ob 100-letnici Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič**

Ljubljana, 3. oktober 2026

Velja govorjena beseda!

Spoštovana ministrica za kulturo, gospa Ignacija Fridl Jarc,
spoštovani častni član Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič, gospod Lojze Lebič,
spoštovane nekdanje in sedanje pevke in pevci,
spoštovani ljubitelji zborovskega petja,
cenjene gospe in gospodje.

»Lipa zelenela je tam v dišečem gaju ...«

Verjetno ni slovenske pesmi, ob kateri bi si lažje predstavljali nekaj, kar je naše od nekdanj in kar traja. Lipa je tudi eden naših najbolj prepoznavnih simbolov – simbol Slovenije, naše drage in edine domovine. V njeni podobi se prepletajo pripadnost, spomin in občutek, da smo del nečesa, kar je večje od nas samih.

Lipa stoji. Raste. Spreminja se skozi letne čase. Njene veje vsako pomlad poženejo na novo, njene korenine pa ostajajo. Nekaj podobnega se je pred sto leti začelo dogajati tudi z Akademskim pevskim zborom Tone Tomšič.

Takrat si verjetno nihče ni mogel predstavljati, da bo iz skupine mladih študentov zrasla tradicija, ki bo preživela stoletje in postala eden pomembnih stebrov slovenskega zborovskega življenja. Toda tako kot lipa tudi vaš zbor ni ostal enak. Menjale so se generacije. Spreminjal se je čas. Spreminjala se je Slovenija. Prihajali so novi pevci, novi dirigenti, nove glasbene zgodbe. Toda vsaka nova generacija je iz istih korenin pognala svojo vejo. Zato danes ne praznujemo samo stoletnice nekega zbora. Praznujemo sto let žive tradicije.

Vaša zgodovina je bila tudi zgodovina Slovenije. Doživeli ste obdobja, ko je bilo mogoče svobodno ustvarjati, pa tudi čas vojne in kulturnega molka. Leta 1941 je zbor prenehal delovati, vendar njegov glas ni izginil. Po vojni je ponovno zaživel in nadaljeval svojo pot. Morda je prav zato simbolika lipe tako močna.

Drevo lahko preživi zimo. In ko pride pomlad, ponovno ozeleni. Tako je bilo tudi z vašim zborom. In država je to njegovo poslanstvo že pred tremi desetletji prepoznala. Leta 1996 je APZ Tone Tomšič prejel državno odlikovanje – Zlati častni znak svobode Republike Slovenije – za svoje kulturno poslanstvo, za ohranjanje in razvijanje slovenskega zborovskega petja ter za krepitev narodne zavesti tudi v najtežjih časih in razmerah.

Danes, ko gledamo na celotno stoletje, lahko še bolje razumemo pomen tega odlikovanja. Kajti vaš največji dosežek ni le v tem, koliko koncertov ste izvedli, koliko nagrad prejeli ali na koliko odrih nastopili. Vaš največji dosežek je, da ste znali svojo zgodbo predati naprej.

To se morda najlepše vidi prav pri vaših nekdanjih pevcih. Ko človek zaključi študij, bi se lahko njegova pot z APZ končala. Pri vas se ni. Nekdanji pevci so ostali povezani s pesmijo in med seboj. Ustanovili so Mešani pevski zbor »Lipa zelenela je«, v katerem še danes prepevajo nekdanji člani APZ. In tako se je zgodilo nekaj zelo lepega: Pevci so odšli iz zbora, a zbor je ostal v njih. Pesem, ki so jo peli v mladosti, je ostala del njihovega življenja. In nocoj se bodo generacije ponovno srečale. Mladi glasovi sedanjega APZ in glasovi nekdanjih pevcev. Tisti, ki so nekoč stali na tem odru, in tisti, ki na njem stojijo danes. Vsi pod isto lipo.

Zato se mi zdi naslov nocojšnjega koncerta, Od korenin do neba, tako pomenljiv. Korenine so globoke. Ne vidimo jih, vendar brez njih ni drevesa. Tudi večine ljudi, ki so v teh sto letih ustvarjali APZ, danes ne vidimo več. Toda brez njih ne bi bilo tega večera. Vsak pevec je pustil svoj glas v tej stoletni krošnji. Nekateri za kratek čas, drugi za desetletja. Toda vsi so pomagali ustvariti nekaj, kar je večje od posameznika. In morda je prav to največja moč zborovskega petja. Da posamezni glas šele skupaj z drugimi postane harmonija.

Spoštovane pevke in pevci,

nocoj boste pod lipo združili sto let APZ Tone Tomšič. Sto let glasov. Sto let spominov. Naj bo nocojšnji večer poklon vsem, ki so bili del te zgodbe. Predvsem pa naj bo tudi obljuba, da se bo zgodba nadaljevala – da bodo nove generacije znale iz istih korenin pognati svoje veje in ponesti pesem naprej. Akademskemu pevskemu zboru Tone Tomšič ob častitljivi stoletnici iskreno čestitam.

Naj vaša pesem še dolgo sega – od korenin do neba.

Hvala.